

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 179. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm8794/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

som drev Land-Handelen saavel i Asien som i Afrika, daa de fra Norden, Osten og Syden, stræmmede til Tyrus og Sidon, naar de først var Stapel-Stædernes for Verdens-Handelen, men det er ogsaa klart, at for de kunde trække Land-Handelen til sig, maatte de endnu have seilet paa Steder, hvor Man betalte Guld-Perler godt. Lidselig maar altsaa Phoenicerne have seilet hid, hvor de fik Sølvs og Guld og Edelstene, Elfenbeen og Ravn og Tin og Bly for godt Kød, altsaa ikke blot til Spanien, men i Syd over Linien og i Nord til Britannien og Detex-Søen. Om de besejlede Det-Indien, og om den i det Atlantiske Hav var Amerika og navnlig Brasilien, som Endel har ment, lader sig vel endnu ikke afgjøre, men jeg finder det heist rimeligt, og kan see, at alle Indvendinger med Mueligheden er grebne af Lysten. Mange har vel ment, det her var nok at pege paa Kompasset og spørge, om Phoenicerne havde det, men det siger sig selv, da det er klart, at Kolumbus ligesaa godt uden Kompass, som med det, hvis Misvisning endog gjorde ham Hovedet kruset, kunde brevet med Passaten, over det rolige, speilklare Hav, og desuden fattes altsaa Beviset for at Phoenicerne manglede Kompasset, medens det er klart at de kendte Vagstene, og heistrimeligt at de brugte den ved Seiladsen, siden den netop kaldes „Perkulese-Steinen“).

Man har talt meget om det „Tyrus og Arabus“, som, efter Strabos og de andre gamle Geographers Beretning, fandtes i den Persiske Bygd, med Spor af Phoeniciske Tempel, og har derill henført Sagnet hos Herodot om Phoenicernes Oprindelse ved det Røde Hav, ders hos Graekerne var Navnet saavel paa den Persiske som paa

*) Bochart's Canaan I. 28.

den Arabiske Bugt; men langt rimeligere var det Phœniciske Anlæg paa deres Fart til Ost-Indien, og de store Romulds-Træer, som endnu i Polyds Tid fandtes ved Gades og Carthagens, henpaa rimbare paa en saadan Raad, saavel som Kaneel-Barken, der kun findes paa Trilon og man være ubført af Phœnicerne, siden Herodot tilføjer at Navnet stammede fra dem *). Er der ellers Noget i Sagnet om Phœnicernes Fjerning fra det Røde Hav og til Middelhavet, da maa vi vist sikkert mene den Arabiske Bugt, og ved den „Asyriske Sø“ hos Trogus det Røde Hav; thi det lod sig godt tænke, at Tyererne først havde heet ved Jordan i Boar, og havde, efter Sedemas og Gomoras Udsættelse, som kunde være „Jord-Skælver“ hos Trogus, tyet op til Middelhavet og bygget Bor; men alt Sigt er dog Gættedykt, som kun giver Nytte naar det hjælper til at fælde urimelige Fordomme.

At Phœnicerne hentede Ravet i Ostersøen, eller dog horeppe vist, er vel kun en Slutning, vi gier betragte af, at det aabenbar kom tilfjæds fra den anden Side af Herkules-Støtterne, men Slutningen herfra til det nærmeste Raveland paa den Kant er af dem, der baade gier og sove svare sig selv. Moten om Phaeton, som Svæls-Hestene løb løbte med, til han furede ned og brændte i Tridanus, hvor hans Søstre, Heliaerne, forvandlede til Espe-Træer, falde Mars-Tarret for ham, som Herodotus fortæller til og Diodor fortæller, er sikkert af Phœnicisk Oprindelse, og bydere end Grækerne drømde om, men givet naturligvis ingen geographisk Udsigelse, og da Maesellanes ren Pycheas, som stred lidt efter Alexander den Stores Tid, er den eneste Græker, som rørte sig af selv at have været i Thule og Kiønde det Rødfiske Hav, er det sik-

*) Josephus Canaan I. 45, Strabo III. 172, Herod. III. 11.

